40. בלק. בין שליחות מואב לכבודו של בלק

יש להבין את פרשת בלעם לאור הבחנה עדינה בין שתי מטרות שונות בשליחותם של שליחי בלק.

מצד אחד, קיימת המטרה הלאומית של מואב: להביא את בלעם כדי שיקלל את ישראל ויחלישם.

מצד שני, קיימת גם מטרה אישית של בלק: להראות את כוחו בבית ואת מעמדו בכך שנביא מפורסם כבלעם נענה להזמנתו.

לכן התורה משתמשת בכינויים שונים לשליחים. כאשר הם נקראים '**שרי מואב**', הדגש הוא על השליחות הלאומית, קללת ישראל לטובת מואב. אולם כאשר הם נקראים '**שרי בלק**' או '**עבדי בלק**', הדגש הוא על השליחות האישית, כבודו ומעמדו של בלק.

על פי הבחנה זו מובנת הסתירה לכאורה בפסוקים. בתחילה אומר הקב"ה לבלעם: (כב 12) לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם, משום שהם באים בשליחות מואב, כדי לקלל את ישראל. לאחר מכן, כאשר נאמר לו: (כב 20) אִם לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ הָאֲנָשִׁים קוּם לֵךְ אִתָּם, אין זה היתר לקלל, אלא היתר ללכת אם מדובר רק ב'קריאה', כלומר בהזמנה של כבוד.

אולם בלעם (בפסוק הבא) קם בבוקר והולך עם '**שרי מואב**': בכך הוא מגלה את כוונתו האמתית: הוא אינו הולך רק כאורח מכובד של בלק, אלא מבקש להצטרף למגמה הלאומית של מואב: לקלל את ישראל. לכן נאמר (כב 22): וַיִּחַר אַף אֱלֹהִים כִּי הֹלֵךְ הוּא.

סיפור האתון והמלאך בא ללמד את בלעם שהוא צועד בדרך שגויה. בסופו של דבר המלאך מתיר לו להמשיך, אך רק בתנאי ברור (כב 35): לֵךְ עִם הָאֲנָשִׁים, וְאֶפֶס אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תְדַבֵּר.

מכאן ואילך הוא הולך עם שרי בלק, לא כשליח מואב המבקש לקלל, אלא כאדם הכפוף לדבר ה'.